
LEGÁNYNÉ DR. ERDŐSI-BODA KATINKA

**KLEBELSBERG KUNO NAPOK 20' - „A ZENE ÉS KÉP, MINT
KOMMUNIKÁCIÓ”**

Klebelsberg Kuno (kulturkuria.hu)

I.

**„A ZENE ÉS KÉP, MINT KOMMUNIKÁCIÓ”
- Szakmai fórum -**

Korunk életszemlélete és moralizálás a művészetben

A Klebelsberg Kuno Emléktársaság alapításának 20. évében eseménysorozatot kívánt rendezni hagyományainak megfelelően 2020. november 14. és 15. napokon. Az emléktársaságunk - a közszolgálatában - húsz éve ápolja Pesthidegkút egykori lakója, a néhai vallás- és közoktatásügyi miniszter, Klebelsberg Kuno szellemi örökségét, emlékét, aki 1875. november 13-án született. Pesthidegkúti kastélyát 2016-2017 között újíttotta fel a magyar állam. Az eseménysorozatot részben a pesthidegkúti Klebelsberg Kultúrkúriában rendeztük meg, a Klebelsberg Kastély közvetlen szomszédságában.

A szakmai fórum köszöntőjében, nyitóelőadásában, „A konzervatív Scruton és a szép” címmel dr. Erdősi-Boda Katinka a Klebelsberg Emléktársaság ü. elnöke természetesen személyesen osztotta volna meg gondolatait a jelenlevő résztvevőkkel. A szakmai fórum teljes, nézhető és olvasható anyagai, azaz a szakmai fórumon elhangzottak itt láthatóak:

<https://cutt.ly/fjtDZlc>

A szakmai fórum létrejöttét a Magyar Művészeti Akadémia és a Klebelsberg Kultúrkúria támogatta a Klebelsberg Kuno Emléktársaság szervezésében, valamint a Parlando a megjelenést, az online térben.

A szakmai fórumhoz az esetleges további hozzászólásokat, észrevételeket, kérdéseket – egy későbbi, illetve további műhelymunka céljából – várjuk erdosik@t-online.hu címre.

II.

Külön köszönet jár mindenkori főtámogatóknak, a Klebelsberg Kultúrkúriának, mert ahogyan eddig, úgy most is, - mint eddig minden évben - otthont adott eseményeinknek. De az idei év rendezvényeit rendhagyó módon, különböző időpontokban és más, illetve „egyéb” helyszíneken valósítottuk meg, ahogyan azt már az idei Magyar Művészeti Akadémia, - a másik főtámogatónk - pályázati anyagában is előre jeleztük, mert; *„Ezt a változtatást az évről évre bővülő programok nagy száma is indokolja és a jubileumi év is.”*

Mindezt alaposan felülírta a járványveszély, amikor „november 11- én szerdán 0 órától általános rendezvény tilalom lép(ett) életbe. Ettől az időponttól kezdve valamennyi rendezvény elmarad(t), és a dolgozókon kívül más nem tartózkodhat(ott) az intézményben.” Az eseménysorozat előkészítése, próbái már folytak, sőt már a nyári/kora őszi hónapokban két esemény megtartására is sor került, amikor segítség érkezett a Parlando online laptól. „A zene és kép, mint kommunikáció” címmel az elmaradásra ítélt szakmai fórum így felkerülhetett az online térbe.

A rendezvények általános mottója a következő volt:

> *A zenedrámától a lírán át a képdramáig, avagy Liszt Ferentől – Arany Jánoson és Zichy Mihályon át - a kortárs magyar művészeti alkotásokig a*

„Hit, Remény, Szeretet jegyében”. <

Elsőként; **Áchim Kovács Anikó, hegedűművész és Szenthelyi Judit, zongoraművész közös koncertjére került sor, még nyáron, 2020. augusztus 9-én a Marczibányi Téri Művelődési Központ Színháztermében. A nagy érdeklődéssel várt programot az előírásoknak megfelelően és korlátozott létszám mellett tartottuk meg, de emellett is közel százan csodálhatták meg a művészek játékát. A meghitt zenei eseményen egy csokorban Mozart, Beethoven, Paganini és Csajkovszkij remek alkotásai csendültek fel. Egy rövid zenetörténeti kitekintés erejéig – dr. Erdősi – Boda Katinka tolmácsolásában – a koncert előtt, annak bevezetéseként a hallgatóság megismerkedhetett a művek születési körülményeivel is.**

Áchim Kovács Anikó (art7.hu)

„A művészek Mozart: C-dúr szonáta hegedűre és zongorára K. 296 című alkotásával ajándékozzák meg legelőször a hallgatóságot. A mű 1778-ban született Mannheimben még pedig tanítványa, Therese Pierron, a szerző lakásadójának, Serrarius udvari kamarai tanácsosnak a leánya számára. Mozart a tizenöt éves lánynak búcsúajándékul szánta. Ezen alkotása kiválóan tárja elénk a zongora és a hegedű szerepének egyenrangúságát, hiszen a tematikus, figuratív hegedűszólam mellett telivér, virtuóz zongora muzsika jelenik meg mindhárom tételben. Az első tételben egy katonás indulószerű témát hallhatunk, majd egy pontozott bölcsődalszerű hangulat, végül egy átütő rondó következik. Mozart után Beethoven: Á-Dúr op.12. no.2 szonátája hangzik el. Az első tétel vidám, játékos fő témáját a közönség mindig könnyed örömmel fogadja. Ugyanakkor a szonáta lassú tétele a Pathétique szonáta (op.13) szenvedélyes deklamációit idézi

fel atmoszférájában. (Feltételezhető, hogy Beethoven ezt a zenei eszközt Ph. E. Bachtól sajátította el.) A harmadik, Allegro tétel szinkópái, – felelevenítve az első tétel boldog karakterét, – szintén kedélyes légkört árasztanak majd.

A szünet után Paganini éneklő Cantabiléja, valamint a Mózes Fantáziája szólal meg. Ez utóbbinak az volt az érdekessége, hogy állítólag, amikor egyik alkalommal Paganini egy koncertet adott, elkezdtek hegedűjén elpattanni húrjai, s az előadás végén csak egy húrral játszott. Ez azonban a mesternek cseppet sem szegte kedvét, sőt ezután egy húrra egy komplett művet is komponált, mégpedig Rossini Mózes Egyiptomban c. operájának inspirálására. Ez lett a Mózes Fantázia. A Paganini műveket Csajkovszkij három műve követi: Melódia (E-dúr), Scherzo (c-moll), Meditáció (d-moll), melyek 1878 márciusa és májusa között keletkeztek. Csajkovszkij a Meditációt Svájcban vetette papírra, majd a másik kettőt Oroszországban, illetve a mai Ukrajna területén elhelyezkedő vidéki birtokon szerezte. Az alkotást ennek a birtoknak dedikálta. „Egy kedves hely emléke” címmel. A hármát először külön adták ki, majd a kiadó ezeket végül egybefűzte.

A koncert befejezéseként Csajkovszkij; Valse scherzóját hallhatjuk. A darab 1877. január-februárban született, Csajkovszkij tanítványának, Iosif Kotekkel való levelezéséből tudjuk, hogy létezik ez a mű. Az 1878-as publikáció azt is bizonyítja, hogy Koteknek lett dedikálva. Bemutatójára Párizsban a párizsi világkiállítással összekapcsolva kerülhetett sor.”

A koncert után a művészekkel rövid pódium beszélgetésre is sor került. Áchim Kovács Anikó, hegedűművész az idei év őszéig a Katar Filharmonikus Zenekar állandó tagjaként számos külföldi koncert előadója, emellett Magyarországon adott szólóhangversenyei mindig rendkívül lebilincselők.

Másodikként - közvetlenül hétfőn, 2020. augusztus 10-én - „Zichy Mihály nyomában – Rendhagyó kiállítás az > életképek < jegyében” – a Kultúrkúria Nagyszalon termeiben címmel rendeztünk kiállítást. Az időszakos vándorkiállításunkon a látogatók megismerhették Fenyves Mária Annunziata grafikusművész Zichy-gyűjteményének darabjait, „Zenébe komponált képek – mondtam csendesen” címmel.

Zichy Mihály alkotás közben (irodalmijelen.hu)

A nagyközönség találkozhatott ezzel a különleges magángyűjteménnyel, amely Zala településen a Zichy Mihály kastélymúzeumban lesz állandóra kiállítva, s ahol a közeljövőben kerül majd átadásra egy önálló könyvtárterem, a művész által összegyűjtött és a múzeumnak ajándékozott művészeti témájú könyveivel, albumaival együtt. Utóbbiak így kölcsönözhetővé is válnak. A rendhagyó - vándorkiállítás megnyitó köszöntőjét dr. Erdősi Károly: „Zichy Mihály, a híres romantikus festő öröksége XXI. századi szemmel” címmel tartotta. Közreműködött Mohai Gábor előadóművész, aki Fenyves Mária Annunziata verseivel emlékezett a márciusban elhunyt művészre, miután filmvetítés keretében megidéztek munkásságát is. /A film egy részletén Zichy Mihály és Liszt Ferenc barátságát méltatja Fenyves Mária Annunziata, a tabi kiállításának megnyitásakor, valamint a Kultúrkúriában, a helyszínen készült Zichy képek felvételeiből is láthatunk néhányat./;

<https://cutt.ly/ZhJRTG6>

A tárlaton Zichy Mihálynak 33 grafikája és képének a másolata volt látható a megszokottnál hosszabb ideig, azért, hogy a kiállítást az őszi iskolába járás idején az iskolai osztályok is megtekinthessék. A résztvevő közönség a kiállító terem előtti nyitott teraszon hallgatta végig az előadókat, majd kettesével megtekintették a termekben a kiállított anyagot.

(Fenyves Mária Annunziata „Zenébe komponált képek – mondtam csendesen” c. és Zichy Mihályról szóló korábban megjelent utolsó írásait itt olvashatjuk:

http://www.parlando.hu/2017/2017-6/Fenyves_Maria_Annunziata-Zichy.htm,

http://www.parlando.hu/2020/2020-2/Fenyves_Maria_Annunziata.pdf)

Végül az eredetileg a Klebelsberg Kuno Hétre – 2020. november 15-re és november 29-re – szervezett programjaink már a Kultúrkúria novemberi műsor újságában, plakátjain, meghívóin is megjelentek, kinyomtatásra kerültek. Szakmai fórumunk felhívása a Pulszky Társaság honlapján is nyomon volt követhető, mivel célzottan és elsősorban a múzeumpedagógusokat kívántuk megszólítani.

„A zene és kép, mint kommunikáció” c. szakmai fórum egész napos részvétellel, ebéddel egybekötött délelőtti és délutáni ismeretterjesztő előadásokat, és a „Bajadér” c. balettfilm vetítését is jelentette volna. Mindezt a Színházteremben, a Barbakanban, a Nagyszalonban, a Kultúrkúria összes helyiségének igénybevételével kívántuk megrendezni. A kényszer szülte változtatásokkal, részben szerényebb, részben gazdagabb tartalommal immár csak az online térre hagyatkozhattunk.

Igen, így „részben szerényebb, részben gazdagabb tartalommal” valósult meg rendezvényünk, holott alapításunk jubileumi, 20. évében Jókai Annára, egyesületünk alapítójára is méltó módon szeretünk volna megemlékezni, **amikor „Hit, remény, szeretet – Istengyermekség” címmel zenés, felolvasó színházi esttel kívántuk felidézni írói munkásságát.**

Viszont „gazdagabb tartalommal és formában”, – élve a Parlando által nyújtott lehetőségekkel - hosszabb idővel és terjedelemmel, illetve különböző „műfajokban” (hozzászólás mellett, kis és nagyelőadások, tanulmányok, esszé formájában is), „A zene és kép, mint kommunikáció” címmel szervezett fórum tehát az online térbe került.

Legányné dr. Erdősi-Boda Katinka szakmai életrajza: Középiskolai tanulmányait a Szent István Király Zeneművészeti Konzervatórium két szakán párhuzamosan végezte hangkultúra (zenei újságírás) szakon, majd 2010-ben - második szakként - klasszikus zenész-orgona szakképesítést is szerzett. Felsőfokú tanulmányait a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Karán folytatta, 2011-ben annak kommunikáció és médiatudomány (BA) szakán, ezután Bölcsészet - és Társadalomtudományi Karán mozgóképkultúra-és médiaismeret – etika (MA) tanári szakon diplomázott 2014. június 20-án. Egyházzenei (karvezetés és orgona, kántor) tanulmányait 2015 tavaszán BA szinten, diplomavédéssel zárta. A Pécsi Tudományegyetem Filozófia Doktori Iskoláján, művészetfilozófia területén doktorált 2019. május 17-én. (Szakdolgozatának

címe: A wagneri műalkotás, a zenedráma és hermeneutikai, zeneetikai alapjai-A bolygó Hollandi”.) A Magyar Katolikus Újságírók Szövetségének /MAKÚSZ/ és a Magyar Újságírók Szövetségének /MÚOSZ/ tagja, illetve 8 évig, 2016-ig a Klebelsberg Kuno Emléktársaság szóvivője volt, jelenleg ügyvezető elnöke. 2016-ban a MAKÚSZ Sinkó Ferenc díj elismerésében részesült, amelyet pályakezdő, 30 év alatti újságírói tevékenység elismerésére alapítottak, s a MAKÚSZ Táncsics – díjasaiból álló kuratórium döntése alapján, „a díjazott művészeti, művészettörténeti, kritikai írásával érdemelte ki”. 2017-ben „András a szolgalegény és az ifjú Klebelsberg gróf” címmel megjelent két kötetes könyvet – társszerzőként – jegyez. Publikációi rendszeresen megjelennek a Parlandóban.